

PÒRTULA

NÚMERO 184, JULIOL 1997 / 2^a

- * La Plataforma celebrà la Diada per l'Institut
- * Nous problemes a la Policia Local
- * Les festes de Sant Marçal en fotos
- * Madò Peretà de Sa Font, entranyable marratxinera
- * Joan Francesc Canyelles parla de "La Pua"
- * Els saharians ens tornen visitar

Quinzenal de Marratxí

Comunicació i Cultura de Marratxí

C/ d'Albert Castell 27, 1ª esqu
07141 Pòrtol
Redacció
Tel. 79 78 70 / 79 74 36
Fax 79 74 36
Administració, Distribució
i Publicitat Tel. 60 31 44

COL·LABORADORS

Tolo Aguilar Jofre
Xisca Aguiló i Roig
Sebastià Bennasar
Catalina Bestard
Neus Bibiloni i Vich
Joan Borda
Guillem Bosch i Roca
Cati Català i Serra
Joan Cervantes
Pere Estelrich i Massutí
Elena Femenia
Bartomeu Fiol i Coll
Francisca Juaneda
Guillem Massot i Capó
Joan Massot i Juan
Joana Maria Matas
José L. Montesinos
Josep Nigorra
Josep Lluís Pol i
Llompert
Antoni Roca i Jerez
David Roca
Vicenc Sastre
Joan Carles Serra
Gabriel A. Vich

DISTRIBUCIÓ, PUBLICITAT

Joan Horrach
David Monzonis
Antònia Rosselló
Jaume Rotger

REDACCIÓ

Cati Bisquerra
CONSELL EDITORIAL
Pere Amengual i Bestard
Josep A. Calvo i Femenies

COORDINACIÓ

Miquel Bosch i Auba

DIRECCIÓ

Biel Massot i Muntaner

Impress a Arts Gràfiques Xisco
D.L.: PM 529/81

PORTADA

Els nostres amics de més enlla
de la Mar (foto, BMM)

En quinze dies...

- Alliberats els segrestats
- El Mallorca a primera
- Molta gent al carrer. Amb banderes del país veí, amb escuts plens d'àguiles.
- El Barça guanya la copa del Rei.
- Començà el judici del Túnel de Sóller.
- I varem poder comprovar que hi ha molt de desmemoriat en aquest país.
- En Lluís Llach actuà al Principal
- Morí en Robert Mitchum
- Va venir en Bill Clinton
- Hong Kong tornà a mans xineses.
- El Pathfinder, aterrà a Mart amb perfecció.
- Les televisions començaren a fer l'avorrida programació d'estiu.
- Autoritzaren una manifestació racista a València.
- L'Ajuntament de Petra no farà cas ni de peticions, ni factures, ni de res que no estigui redactat en Català. A la fi un bon exemple que haurien de seguir tots els altres consistoris de Balears. Especialment Calvià, Palma...,

GAVIM

Els articles publicats expressen, únicament,
l'opinió de llurs autors,
els quals es fan responsables del contingut.

La Redacció no s'identifica necessàriament
amb el contingut dels escrits publicats.

Que consti en acta...!

- ◆ La relativa poca gent que ha assistit a Sant Marçal en relació a altres anys.
- ◆ L'aigua que va caure durant el concert de rock català.
- ◆ Les diferències entre alguns polítics, visibles durant l'ofici de Sant Marçal.
- ◆ La inexistència de plans en relació a una tercera dedicació exclusiva a l'Ajuntament malgrat un diari ho insinuà.
- ◆ Les presses dels quintos del 98 per sortir a rotlo: ja funcionaven a Sant Marçal.
- ◆ Els saharisans, altre pic entre nosaltres.
- ◆ La participació de dos marratxiners a la Volta Àeria per l'estat espanyol.
- ◆ Els èxits esportius d'Arnau Comes.
- ◆ La continuïtat de la Volta a Mallorca amb Mosquito, promoguda des de Pòrtol.
- ◆ L'oller de Pòrtol està net, però no han estat els quintos, ha estat l'Ajuntament; això és crear precedents d'incivisme.
- ◆ Altre pic problemes a la Policia local.
- ◆ El mosqueig de Cort davant el requeriment de Marratxí per sortir de Bon 'Sosec'.
- ◆ La passada que dona el PP al pamflet municipal de l'equip de govern per les seves manipulacions.
- ◆ Seguim sense resultats oficials de les investigacions sobre les activitats nocturnes durant les oposicions de policia.
- ◆ Continuen els problemes de vibracions del tren al seu pas pel Pont d'Inca Nou.
- ◆ La necessitat de l'oficina tècnica de Correus i la pardaleria dels seus dirigents.
- ◆ Segueix la mala premsa que darrerament té ben guanyada el sr. Meaurio.
- ◆ La poca estimació que els membres de l'aeroclub de Son Bonet tenen al sr. Meaurio.
- ◆ Les queixes que segueixen arribant per la gestió del sr. Meaurio, més aferrat al poder que un polític.

LA SEU DE PÒRTULA, ARA, AL C/ D'ALBERT CASTELL 27, PRIMER ESQUERRA, DE PÒRTOL

LA PLATAFORMA NO MOBILITZÀ EL POBLE

La plataforma per l'Institut, a la festa celebrada el dia 5 de juliol a Sant Marçal, no va saber mobilitzar el poble, malgrat la importància que té per a la majoria de marratxiners poder tenir un institut pels nostres fills i evitar els desplaçaments a Ciutat.

El poble de Marratxí no va respondre a la cridada d'una diada per començar a caminar cap a la reivindicació de l'institut promès, concedit, i que per negligència dels nostres responsables polítics, encara no han començat les obres, ni tansevilla hi ha plànols, ni se sap quan n'hi haurà.

Les persones que varen acudir a la festa, tremonada, ballada i concert de rock, no varen passar de les dos-centes, el que representa únicament un 1% dels habitants de Marratxí.

POLÈMICA AMBL'AJUNTAMENT

Encara no fa ni dos mesos que la Plataforma està constituïda i ja ha tengut algunes diferències amb l'Ajuntament, tant és així que algunes entitats cíviques que en formen part s'estan plantejant demanar a la propera assemblea que

l'Ajuntament deixi de formar part de la Plataforma.

Les diferències sorgeixen perquè aquestes entitats cíviques consideren que l'Ajuntament només està dins la Plataforma per cobrir-se l'esquena.

Segons els organitzadors, l'Ajuntament només va fer propaganda del concert de rock, com si fos un acte aïllat, sense emmarcar-lo

Poca gent acudí a la convocatòria de la Plataforma

Els rockers fent proves de so

Cultura, Miquel Coll, va manifestar que en relació a l'equip de so ell faria tot el possible, però que no estava en les seves mans aconseguir-ho, per això va demanar més canals als tècnics de so, però no va ésser possible aconseguir-los.

En relació a la propaganda va dir que el dia abans no hi havia res col·locat i va prendre la decisió a última hora perquè considerava que era necessari donar a conèixer un concert que valia un milió de ptes.

dins la Diada. També hi va haver una negativa per part de l'Ajuntament a la utilització de l'equip de so, la qual va costar a la Plataforma un desembossament de 50.000 Ptes.

MIQUEL COLL EXPLICA LA POSITURA MUNICIPAL

Pel que fa a les acusacions fetes per la Plataforma el regidor de

DUES PROPAGANDES PEL MATEIX ACTE

La propaganda tramesa a Pòrtula per part de l'Ajuntament només feia referència a la repetició del concert de rock en català, suspès per les festes de Sant Marçal i en lloc figurava cap referència a la Diada de la Plataforma, de la qual l'Ajuntament forma part.

En canvi a la propaganda tramesa per la Plataforma i penjada pels carrers dos dies abans de l'acte, feia referència a l'acte musical suspès per les festes. Descoordinació?

MB / BM

Al Mayurqa mereixia més auditori

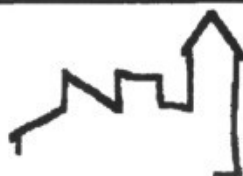
Fe d'errades del número anterior

Al justificant de portada de la plana 183/2 tocava dir "El canvi de batllia (foto, Tolo Aguilar)".

Als preus del servei per a "residents" i "residents gent major (+65 anys)" de les piscines municipals de la plana 183/26 tocava dir "Carnet d'entrada per tot l'estiu de 1000ptes", en lloc de "100" com posa.

Avís a subscriptors i lectors

Per qüestions de calor i vacances durant el mes d'agost només sortirà al carrer la **Pòrtula** de dia 1; dia 15 no n'hi haurà.

ESTUDI D'ARQUITECTURA
**ANSELM LÓPEZ
BEZUNARTEA**

Arquitecte col·legiat 23417-6

Tel. 60.22.00 - 907.85.83.01 Fax. 60.22.00

C/ d'Albert Castell 20, 1, 2 Pòrtol

MALESTAR DINS LA POLICIA LOCAL

Degut al nou quadrant d'horaris confeccionat pels comandaments i tècnics de la Policia Local, hi ha hagut una certa moguda dins el cos de la Policia Local.

Alguns dels components estan a favor d'aquest nou quadrant i altres totalment en contra, això ha fet que es plantegin fer mobilitzacions per protestar per aquest nou quadrant.

LES MOBILITZACIONS, PENDENTS D'UNA REUNIÓ

Les preteses mobilitzacions estan a l'espera de mantenir una reunió el proper 17 de juny, dia que s'ha de reincorporar en Martí Serra. Una de les condicions inapeïlables per part del comitè negociador és que durant el temps que durin les negociacions es torni al quadrant antic, si això no es compleix o sorgeixen problemes el mateix dia 18 s'iniciarien les mobilitzacions.

REUNIÓ AMB ELS PARTITS DEL L'OPOSICIÓ

Els policies que estan en desacord amb el nou quadrant varen mantenir una reunió amb els partits polítics de l'oposició, on varen exposar els motius de les seves queixes. Un d'aquests partits, concretament EU, ja ha donat el seu suport al diàleg per tal de resoldre d'una manera satisfactòria per ambdues parts l'actual enfrontament.

EL COMUNICAT D'ESQUERRA UNIDA

El passat 27 de juny, el regidor d'EU, Miquel Rosselló va assistir a la reunió de treballadors de l'Ajuntament de Marratxí després de la qual EU decidí enviar la següent resolució a l'equip de govern de l'Ajuntament, als treballadors i a l'opinió pública a través dels mitjans de comunicació:

1er. Mostrar una gran preocupació pel malestar existent dintre de la policia municipal i altres àmbits dels treballadors municipals. Pensam que davant la complexitat i les dificultats que comporta la política de personal, entre d'altres aspectes pel creixements d'aquest, no es poden aplicar criteris exclusivament gerencials i/o patronals, que en tot cas no fan més que agreujar els problemes, com sembla que està passant.

2on. Si en qualche moment es té la

temptació de retallar els drets adquirits pels treballadors i en conseqüència empitjorar les seves condicions de treball, per part d'Esquerra Unida donarem tot el nostre suport als treballadors i als seus representants sindicals, conseqüents en un dels principis fonamentals que inspiren la nostra política.

3er. Expressar públicament el nostre convenciment de què qualsevol canvi que

d'efectius de la Policia Local és de 21 persones, comptant els comandaments.

El mateix Jaume Miralles, en un escrit remès a l'alcaldia per tal de donar la seva visió sobre els quadrants de serveis, considera que el representant de la policia que promou la protesta pretén "crear un ambient favorable a les seves pretensions personals, oblidant-se per complet del servei policial i cercant

Un moment de l'assemblea per tractar el tema de la policia local

es pretengui introduir en les condicions de treball dels treballadors municipals, s'ha de negociar primerament amb els representants legals dels treballadors i amb els sindicats.

4art. Fer una crida a les parts implicades en les actuals dificultats al diàleg i la negociació.

L'OPINIÓ DEL SERGENT DE LA P.L.

Jaume Miralles, sergent de la Policia Local, creu que el promotor de les notícies darrerament aparegudes en contra del nou quadrant és només un dels tres representants que té la Policia local i és recolzat per una part d'aquesta i no per la totalitat dels agents. En aquest sentit hi ha un escrit que, de moment, compta amb nou signatures que s'ha de presentar a batlia i expressa la conformitat amb el canvi d'horari laboral. El total

únicament l'obtenció de dies lliures, comoditat i beneficis personals".

Segons el sergent Miralles l'antic quadrant havia quedat desfasat i era descompensat en alguns torns, per això, juntament amb els oficials Bernat Martí i Artur Suau, elaboraren un nou quadrant "distribuïnt els recursos humans d'una manera equitativa, cosa que és competència única i exclusiva del comandament de la policia de cada cos i no de representants o personal extern, ja que com és conegut de tots la Policia Local és un institut armat, de naturalesa civil, amb estructura i organització jerarquitzada".

Miralles considera que el quadrant elaborat, en el qual s'hi inclouen tots els efectius comptant els comandaments, és el més apropiat a les circumstàncies de Marratxí i fou triat entre d'altres alternatives presentades al director de recursos humans de l'Ajuntament.

MB / BM

COMENÇA LA CAMPANYA DE VACUNACIÓ DELS CANS

Per donar compliment a l'ordre de les Conselleries d'Agricultura i Pesca, Sanitat i Seguretat Social i d'acord amb l'Ajuntament i el veterinari senyor Antoni Munar Casas, es practicarà la vacunació antiràbica als cans d'aquest terme municipal als següents llocs:

ES PONT D'INCA: diàriament (de dilluns a divendres) el mes de juliol de 17 a 20 hores, a la Clínica Veterinària d'Es Pont d'Inca, C/ Camí de Sant Llatzet, núm. 21, tel: 60 13 62

ES PLA DE NA TESA: Els dies 7 i 14 de juliol a partir de les 19 hores, al pati de Ca Ses Monges, al carrer de les Germanes Agustines.

El ban d'alcaldia no diu res de la resta de nuclis de Marratxí, ni Pòrtol, ni Sa Cabaneta, ni Es Figuerol etc. No sabem si és que no hi ha cans, o han de desplaçar-se a Es Pont d'Inca o Es Pla de na Tesa, o hi haurà una segona tongada. Com tantes vegades, l'Ajuntament fa les coses a mitges.

FESTES DELS NUCLIS DE POBLACIÓ

Es Pont d'Inca, del 13 al 20 de juliol
Son Ametler, del 24 a 27 de juliol
Sa Cabana- Es Benestar, del 24 al 27 de juliol

Ballada Popular (Aires des Pla de Marratxí) Pla de Na Tesa 25 a 26 de juliol

Es Figuerol- Can Farineta del 26 al 27 de juliol (24 hores de futbollet) i de l'1 al 3 d'agost.

E.U. DEMANA MILLORES A SA CABANA I ES BENESTAR

E.U. ha presentat una moció a l'Ajuntament en la qual demana que es col·loqui un plànol dels carrers de Sa Cabana i Es Benestar devora el supermercat del Camí de sa Cabana.

També demanen que es sembrin arbres devora el torrent Gros, entre el Liceu i la piscina municipal, per tal de tancar l'abocador incontrolat que s'està desenvolupant dins el terme de Palma a l'altra part del torrent.

Finalment suggereixen que als pressuposts del proper any hi hagi una partida per fer una zona esportiva, envoltada d'arbres i amb una petita zona verda, entre l'autopista i la piscina municipal, i que aquesta compti també amb pista multiús, vestidors i un local social.

Succeirà

NORMES SUBSIDIÀRIES

Els interessats en presentar suggeriments a l'avanç de revisió de les NN.SS. poden fer-ho fins dia 31 de juliol. Horari, de dilluns a divendres, d'11 a 14 h.

TOT

Títol de l'exposició del portolà Tomeu Garau que l'Area de Cultura organitza a S'Escorxador fins fins dia 27 de juliol.

BALLADA POPULAR

Com ja és tradicional l'agrupació Aires des Pla de Marratxí organitza una ballada al Pla de na Tesa. Dies 25 i 26 de juliol.

24 HORES DE FUTBOLET

Les pistes esportives d'Es Figuerol - Can Farineta tornen ser el lloc de celebració de les 24 hores d'aquest popular esport. Tindrà lloc els dies 26 i 27 de juliol i de l'1 al 3 d'agost.

CURSOS DE NATACIÓ

Els cursos infantils de natació organitzats per l'Ajuntament tendran la seva festa de cloenda dia 30 de juliol (Es Pla de na Tesa i Pòrtol) i dia 31 (Sa Cabana).

A la piscina de Pòrtol continua el curs per a adults durant els mesos de juliol i d'agost, els dilluns, dimecres i divendres, de 17 a 18 h. i de 18 a 19 h.

Matrícula al telèfon 60 25 70.

12 HORES DE NATACIÓ

L'Sporting Sant Marçal organitza les primeres 12 Hores de natació continuada per relleus. Serà dia 2 d'agost a partir de les 10 h. a la piscina municipal de Son Caules. Informació i inscripcions diàriament a la mateixa piscina.

L'hora de reposar forces, fonamental.

Col·legi Pius XII

Escoleta
Educació infantil
Primària
ESO
(BUP i COU)

Caminam cap al futur

Aving. Gaspar Bennàssar, arquitecte, núm 33
Tels 75 17 94 / 75 15 72 // Fax 20 03 40
Ciutat de Mallorca

Els escolars participaren activament pintant a favor de l'Institut.

L'homenatge a la persona més vella de Marratxí

Els nins pinten a la diada infantil

El rector presentant el pregoner, Xisco Vallcaneres

LES FESTES DE SANT MARÇAL EN IMATGES

Ambient de bulla i festa

Presentació de l'exposició de material de les mestresses de casa

Esportistes de Marratxí contra la droga

**Plana patrocinada
per l'Ajuntament de Marratxí
(Fotos, Tolo Aguilar)**

Madò Pereta de Sa Font: Memòries de Marratxí

Pereta Juan Canyelles, de sa Font, va néixer dia 5 d'octubre de 1908 a Can Morro, que avui fa part de Ca ses Monges, aquí a on ara és es la cambra del capellà. Té sis fills, tretze néts i cinc renéts. La que duu més anys, amb avantatge, vivint al petit poble del qual ens ha d'ajudar a servir la memòria.

Què les diuen a les cases de Marratxinet?

Aquí Sa Font, aquí Can Rubí, Ca ses Monges un temps era Can Fuiana, i llavors ses monges ho varen comprar, més amunt n'hi ha una que li diuen Can Ferreret que ara també s'ha venuda, que hi ha una senyora tota sola, aquí en es costat hi ha Can Quino, i més amunt hi ha Can Pipa, Ca na Caleta i Ca na Lluca. Totes aquestes estan allà, i d'aquí per avall aquí hi ha Can Velos, en aqueixa banda hi ha Ca na Parrona, llavors ve Can Vador, Can Tià, Ca na Gaiarda, Ca s'Oller vell i Ca s'Oller nou, i aquí Ca na Petra encara no té número, allà aquella casa gran és Can Serra. I voltant hi ha Ca na Torres, que ho va comprar un senyor militar que se va morir i Can Magdalè, Ca na Santa i Cas Porxo. I cap aquí hi ha Can Penyes, Sa Tanca que hi està un fill meu, en Jaume, i més amunt hi ha Ca na Mainou, Cas Moliner. Allà darrera hi ha una casa que li deien Ca na Marranxa però que ja no hi ha ni teulada ni res, se'n varen dur ses portes i ses teules i tot. Ca na Maiola, per allà. I es Rafal, que és més cap aquí. Son Maiol, cap aquí, i ses Basses a s'altra banda de sa carretera, sempre hi havia hagut un matrimoni però ara no n'hi ha.

Aquí hi ha una casa que també li diuen de Can Calet. Ca na Caleta és aquí i can Calet és allà, just davall des sementer. També hi ha Ca na Teu, i llavors n'hi ha una que li deien can Pedacet, madò Joanaiana era d'allà. També n'hi havia una que li deien de cas Teulers. Eren madò Catalina i en Miquel Teu, eren els de cals Teus, aquí abaix quan vénen veuen sa casa, una que està un poc més endins des carrer.

Encara han quedat allà baix Can Ramon, Can Barrera, Cas Paner i Ca na Teua, eren per avall, abans d'arribar a la carretera d'Inca pes camí de Can Mulet.

Gent que sigui d'aquí ja en queda molt poca. Gent de Marratxí mateix per a mi ja només som jo.

Madò Pereta avui

I les d'Es Pou des Coll?

N'hi havia tres que les deien Can Pa Blan, Can Curt, Can Colam. I també Can Ramunico, Can Vent i Can Llorí. N'hi havia set o vuit, de cases, ara ja no n'hi ha cap. Can Vent ho ha comprat un estranger. Des Pou des Coll madò Joanaina de Can Pedacet duia aigua amb una gerra damunt es cap cada dia.

Tota sa vida heu viscut aquí?

Una temporada mos ne vàrem anar a Son Nadalet, a devers s'Hort des Ca, però després vàrem tornar i ja sempre he estat aquí.

Me vaig casar amb un que li deien en Miquel de Can Magdalè, d'aquí mateix. Un home molt gran, molt prim. Era Miquel Ramis Amengual i vàrem tenir sis fills.

Me vaig casar que encara havia de fer es vint. Com que ell estava sullà i jo estava suquí, tot lo dia estàvem plegats. I sa veritat només és una.

Mos casàrem a Sant Marçal i férem es xicolati amb ensaïmades aquí. A can Guem des Forn mos deixaren tassetes i tot lo que havíem de menester. Això ho llogaven i llavors ho feies net i ho tornaves.

Sempre he feta feina pes camp, però llavors es meu home es va morir i els vaig repartir sa miqueta que teníem.

Tammateix jo tota sola no podia fer res.

I es vostre home sempre havia fet feina en es camp?

Sí, sí. A lo seu, tenia un poquet i ho duia. Jo hi som anada pes camp. Vàrem anar amb sos meus germans Toni i Maria a Son Vivot a collir oliva. Na Maria mos feia es sopar, un poc d'arròs o un poc de fideus amb un poc d'oli. Hi anàrem noltros tres, i erem uns bitxets, jo tenia devers set anys i ja anava a collir oliva. També vaig anar un any a Son Palou i un any a Soller, aquí casi casi mos vàrem matar perquè tot lo dia havies d'anar a esclatacor. Son Palou està a Orient, i va ser com qui estar en el cel. L'amo era tan bon homo que hi feia bon fer feina amb ell. I vaig anar amb portolanes, allà a Son Palou. Hi havia na Catalina Roqueta, madò Porreta, na Catalina Bou i d'altres.

Començàvem a collir oliva pes novembre, per devers Tot Sants, fins es gener o febrer. Feia molt de fred. I l'amo de Son Palou feia foc i mos donava una pedreta així per encalenticir ses manetes per poder tornar a collir oliva. Dormíem allà tota sa setmana damunt una llitereta. I hi havia una tirada de fogons i allà feiem es sopar. Dinàvem a sa finca allà on érem d'un poc de pa amb oli i quatre olives de ses que collíem. No feiem vetlada, quan haviem sopat mos n'anàvem a jeure perquè mos aixecàvem prest, amb sa claror. Hi anava molta gent a collir oliva.

Cobràvem molt poquet, en aquell temps, lo que després mos varen donar dues mesures d'oli a cada una i mumare tenia oli per tot l'any.

Idò sí, això és lo que passa.

I anàveu a les possessions de per aquí?

A Son Cós, de Marratxí no hi anava molta gent. Per mi que es tiraven més cap en es Caülls i a Son Sureda. També anaven molt a Son Sales. Sembraven i cuien, feien feines des camps. Jo hi vaig anar molt, a Son Sales, eixermàvem, i collíem ametlles, garroves, i això. Olivera i vinya ja no n'hi havia. I en es Caülls jo ja no n'he vista tampoc, però n'hi havia, estava tot tancat de paret.

També cercàvem caragols però després les cuinàvem. I espàrecs. Si en trobàvem qualcun qualque pic anàvem a Santa Maria, a aquestes quatre cases més senyorials.

A Son Vivot, que està anant cap a Bunyola aferrat a Son Sales, hi havia un pi jo no sé com t'he de dir, com tot Marratxí, un pinarro. He sentit a dir que es senyor de Son Vivot ho va perdre jugant i se va establir i mon pare que encara vivia en aquell moment va comprar quatre quarterades i un quartó i llavors anava pagant un poc cada any.

Es vostres pares eren de Marratxí?

Mumare era d'aquí i mon pare era de fora vila, de Can Feliu, d'allà on acaba el terme de Santa Maria. I es padrins de ma mare eren gent de Marratxí, per mi que també eren de Sa Font, però estaren una temporada a Can Cerdà.

Quants de germans éreu?

Érem set. Es major, en Biel, se va casar damunt Es Coscois, sa dona se morí quan havia de néixer es primer infant. Es segon, que era en Mateu, se va casar fora vila, devora ses vies. En Joan que era es tercer se va casar a Santa Maria, i estava devora Can Mates. I en Toni, a Pòrtol, amb una de mestre Pep Bel, i ella nomia Bel i també va morir des primer infant, fa molts d'anys això. I tenia una germana, na Francisca, que se casà a Santa Maria. I sa Maria, que va morir fa un any o dos. També estava a Pòrtol. Al seu home li deien en Vicenç Pagès i estaven devers sa Bassa.

Que anàreu gens a escola?

Un poquet a Ca ses Monges, a costura. A Sa Cabaneta també hi vaig anar quan no hi havia aquí monges. Fèiem un poc de lletra i llavonces s'horabaixa ens feien fer un poc de randa, ara no en fan fer de "labor" però llavonces sí.

A Sa Cabaneta hi anàvem a peu per dins Son Cós, per un caminóiet. Hi havia aquell datiler, a son Cós, que si en queia qualcun era més bon que un caramel-lo. Érem cinc o sis de Marratxinet que anàvem a escola. Es nins, per mi en aquell "entonses" no n'hi havia de nins, no sé quins al-lots hi havia per aquí, com que molt prest les posaven a fer feina. Per mi es meus germans no anaren mai a escola. Des fills, en Jaume i en Biel anaren a Santa Maria, en Miquel ja va anar a Sant Marçal amb so rector, ja no era n'Espases per mi ja era en Cabot.

Un temps, que anàveu a missa a Sant Marçal?

No, anàvem a Santa Maria, i llavors compràvem un quilo d'arròs, o jo què sé. Llavonces sa gent anava més a Santa Maria. Ses joves ja anaren a missa a Sant

Madò Pereta amb els seus pares i germans

Marçal i sa doctrina a Ca ses Monges tota sa vida. Fa molts d'anys que n'hi ha, de monges, aquí. Primer estaven a Can Fuiana, més cap allà a una casa que no sé què li deien que era d'en Miquel Fuiana. I llavors es poble les va comprar aquesta casa que li deien Can Morro. Vàrem pagar un poquet per hom, per comprar aquesta casa a ses monges.

Una vegada vengué un rector i feren aquesta glosa

A davant sa rectoria
l'hem vengut a "resibir"
perquè no mos pugui dir
que es fadrins de Marratxí
no tenen sabiduria.

Don Toni, en lo que sia
mandi, que el podrem servir.

I vostès puguin tenir
ses festes amb alegria.

Hi havia festes a Marratxinet?

Un temps en fein una dins s'agost, per la Mare de Déu. Ballaven i feien corregudes i n'hi havia un que feia gelat. I llavors varen començar a ballar d'aferrat i no ho volien i n'hi va haver que varen fugir escapats i ja se va acabar es ball d'aferrat. I fèiem una bona festa. Perquè antigament molta gent tenia un banc i trèiem un banc de cada casa i trèiem un parell de cadires i fèiem una festa molt popular, molt guapa. Es rector de Sant Marçal, n'Espases, venia a fer un ofici a ses Monges. Un any varen fer una o dues comèdies. Es meu fill, na Maria, i en Joan

de Can Quino i sa seva dona varen fer una comèdia aquí, a Ca ses Monges. I llavors la varen fer un pic a Sant Marçal, sense pagar, no me recorda de quina obra era, no sé si se deia *s'Emblanquinadora*, ni tampoc des director.

Es que duia es gelats devia ser de Santa Maria, i també venia s'avellanera. Venia i posava una tauleta aquí amb avellanetes i caramel-los. I la varen fer molts d'anys aquí, a sa festa. Quan en Jaume meu va néixer, que és es major, ja no en varen fer més, de festes. I llavors varen fer un parell de vegades ses comèdies, però ja fora de ses festes.

Aquí sa vida devia ser molt tranquil-la...

Sí. Llavors hi havia molta gent perquè totes ses cases eren plenes. I ara totes són buides. I hi ha gent que només vénen un pic perquè de dia se'n van a fer feina a Palma, i de dia no hi ha ningú.

No hi he vist mai cap cafè, ni forn. Botiga n'hi va haver una temporada a Can Vador, però molt poc temps.

Es diumenges ses fadrines anàvem fins a sa carretera o això. Al cine hi vaig anar un pic de fadrina a Santa Maria, lo que anàvem qualche pic amb tren a ses titeres a Palma, al Balear, i també hi vaig anar de casada.

A les festes de Sant Marçal encanten sa primera, era aquell home de Pòrtol que li deien en Rosselló que cantava "sa primera, a la una, a les dues..." i feien més comèdia per encantar sa primera... eren

boleros. Qui pagava més molt ballava sa primera.

Què vos enrecordau del primer pic que anàreu a Palma?

Hi anàvem amb mumare, tenia una muleta petita i la deixàvem on hi havia aquella tirada d'hostals, arribant a Palma, i n'hi havia un que li deien ca sa Viuda. Posàvem allà es carretet i sa muleta, pagàvem i tornàvem per amunt. I quan arribàvem al Pont d'Inca mumare deia 'pots menar un poquet sa mula i ja becaré un poquet', i jo menava sa mula i ella dormia un poquet.

A Palma anàvem a can Ribes i mumare comprava roba per fer camies o calçons en es al-lots i era lo únic que compràvem, ni pastels ni res de tot això. Ses feines eren anar a Can Ribes i tornàvem a girar per amunt.

I a vegades, es temps de tords, que mon pare i en Joan en caçaven, anàvem amb una panera de tords a vendre-los a Palma, no sé on, al mercat o a qualche botiga i pagaven un velló o cosa d'això. Noltros només mos menjàvem qualche gorrió des petits.

Les caçaven a Son Sales i pes Caülls amb es filats, no empraven escopeta.

I la Guerra, com va passar per aquí?

No se'n varen dur cap, ni res. Vàrem conèixer que hi va haver cosa perquè hi va haver fam, que diguem, però de dur-se'n ningú, no.

Es meu germà Toni va anar en es "Frente" però hi va estar poc temps, no sé si va anar per aquí, per allà on hi havia es rojos. I no va contar res quan va venir, i si ho va fer no me recorda.

Què menjàveu, llavors?

Moltes sopes i patates bullides, no menjàvem tanta carn com ara ni prop fer-hi. Carn, els diumenges, i una talladeta per hom. Això era quan jo era al-loteta, abans de sa Guerra. Amb sa Guerra hi va haver fam.

Sempre he pastat jo. Un temps fèiem cinc o sis pans, un per cada dia, lo que ara només en faig dos pes diumenges.

Anàvem a Santa Eugènia a cercar farina, i a Santa Maria també en feien. Hi anàvem, mos feien sa farina i tornàvem. A Pòrtol a vegades anàvem a cercar fideus, allà devora l'església, a cas Fideuer. Allà jo hi anava a peu, travessava per sa Vileta i per son Cós i també per can Torres i baixàvem per can Parrisco; estàvem una horeta, per anar a Pòrtol. Hi dúiem farina i feien es fideus i llavors els eixugàvem.

Miquel Ramis i Pereta Juan el dia de les noces

Hi havia metges?

En aquell temps venia es metge, ara no volen venir, però en aquell temps venien. Venia de Santa Maria don Pep Verd, i llavors va venir don Toni Rafelino. Don Pep Verd era un home molt senyor, quan venia s'havia de rentar ses mans i venia amb una galera de quatre rodes i l'amo de Can Beia de Santa Maria el duia. I don Toni Rafelino venia amb un cotxet petit que li deien un *escarabat* o no sé què, i hi va venir molts d'anys. I receptava molt d'oli de ricino. Sempre deia "lo primer sa panxa neta i llavors ja ho veurem", en aquell temps en receptaven molt d'oli de ricino. I jo dins una tasseteta en posava, d'oli de ricino, i dins una altra un poquet de cafè i quan havia donat s'oli de ricino donava es cafè perquè quedàs amb sa boca neta. Però no anaven tant al metge com ara, que tot lo dia se miren sa sang. Jo mai la m'havia mirada, fins ara.

I en tenir els al-lots?

Venia sa comare de Santa Maria, o ens hi acompanyaven amb un cabriolet. I quan la havies de menester, venia. Li deien na Sebastiana Carbonera i l'acompanyava es seu home, que li deien es Custurer. Llavors no anaven a Son Dureta, com ara. Abans tot es terme les tenia a ca seva. Era una dona molt curra que li agradava molt anar enjoiada. Saps que en va fer tenir, d'al-lots! Tota la vida.

I quan hi havia un mort, què feien?

El vestien cadascú com podia, i venia un que li deien mestre Joan i llavors va venir en Dionisio i va estar per mi més de trenta anys.

El vestien i el se'n duïen cap allà. Llavors feien es funeral el s'endemà o això.

Vos enrecordau de quan hi havia l'Ajuntament aquí?

Sí que ho he sentit a dir. No sé dir ni com era ni on era. A Can Vador hi ha ses teules que molta gent les mira que hi ha cosa, però no ho sé. I son velles, aquestes teules, jo les he vistes sempre.

I sa gent que no feia feina en es camp, què feia?

Tothom feia feina en es camp. Bé, hi havia dos ferrers, eren es Rubins, mestre Llorenç i mestre Pere, germans. Un fill d'en Llorenç passà a Sa Cabaneta. Un any mestre Llorenç va fer llet d'ametlla, els altres anys sempre anàvem a Santa Maria. Hi havia un fuster però feia poca cosa. Picapedrers, no ho sé. Sa glosa diu:

Si passau per Marratxí

i heu de mester cap aceró
demanau relació
per mestre Llorenç Rubí
abans des ferro bullir
té mèrits per saldar-lo
lo primer que me va dir
no l'he pogut enllestir
perquè no he tengut aquí
estany bo per saldar-lo.

Heu vist fer mai olles, aquí?

Un temps en feien, però de molt antic. Jo ja no n'he vistes fer. Però n'hi han fetes. I aquí, a Ca s'Oller vell, jo hi he vist es forn, però ja està tot esbucat. En temps de mumare quan era jove en devien fer.

Cas Teulers es allà, enmig des seimenter. Ja no hi ha casa, ho va comprar en Perico Fuiana, que descendia d'aquí, Can Fuiana d'aquí era de sa seva dona. Però ja no hi ha res. Jo he vist sa casa a Cas Teulers i hi havia una cisterna i un baladre, però se n'anaren. No hi feien teules, és es mal nom que tenien però jo no hi he vist fer teules.

I hi havia marratxiners que anaven a fer fortuna?

De ca na Maiola varen anar per Mèxic. De Can Ramon també se n'anaren dos fills a Amèrica a fer fortuna i no tornaren, i un altre de can Vent.

Què mos deis de l'amo en Toni de Sa Font, es glosador?

Aquest era tió meu, germà de mumare. No l'he sentit mai glosar, perquè un any que va venir a Pòrtol, noltros hi haviem d'anar i llavors no sé perquè no hi anàrem. Es temps que era glosador era més jovenet i jo no el veia, però d'edat estava a Son Serra i venia a veure a mumare i li duia un poc de formatge i li donava 50 pessetes, que en aquell temps era una cosa de l'altre món. Tenia fama de bon glosador:

"Francinaina, un sabater
només sap posar tacons
i jo sé tomar brancons
i sé fer estellicons
per torrar butifarrons
devers es dijous jarder".

Molt bon glosador era. I eren parents amb so "Cabo Loco" i no varen voler glosar pus plegats perquè eren família i s'agraviaven, i varen acabar per zero, per no voler glosar pus plegats perquè eren cosins. Es meu germà Toni sabia aquesta glosa que parlava del tio:

En ploure s'aigo fa pont
i seregall en terra
en anar devers can Serra
hi veureu amb sa guiterra

an en Toni de sa Font.

Madò Pereta, de bona memòria, ens conta una codolada que fa referència a la gent de Marratxinet, aquest bocí de Marratxí que va donar nom al terme i ara gairebé només viu de records d'altre temps.

"Per replegar Marratxí
començam amb na Cossera
que fa sa cara de pet
i en Bernat Maioret
el festeja qualche estona
i na Margalida Comes
cara de sol resplendent
i llavors na Maria Vent
que té es nas de maixurca
i llavors na Tonina Curta
aquesta no pot festejar
i llavors en Rafel Cerdà
que braveja de doblers
i llavors es de cas Teulers
qui va a ses monges d'ermita
i llavors na Ramunica
qui a tothom posa preu
i llavors es de ca na Teu
acaben de fer dotzena
i es dos de ca Na Seia
són un poc morenets

ses dues de Can Barrera
fan cara de bebé,
i sa des cas Moliner
fa cara de cul de pella
i na Catalina Ferrera
caboteja i duu fueros
i na Margalida Velos
que sempre duu es capell tort
i en Guillem de Sa Font
que té es títol de canonge,
llavors na Francisca Monja
té cara de clavell fi
i llavors en Llorenç Rubí
que té ses mans de fadrina
llavors na Maria Quina
que ja n'ha feta sa planta
i na Tonina Gallarda
mos ha quedada fadrina.

*Pere Amengual i Bestard
Biel Massot i Muntaner*

**Secció patrocinada
per Laboratoris
AUTHEX
i Perfumeria ROVER**

COL·LEGI PRIVAT COCESA SANT ANTONI ABAT

OBERTURA DE MATRÍCULA:
1er DE BATXILLERAT
C.O.U.

JORNADA CONTINUADA
ENSENYANÇA PERSONALITZADA
NUMERO REDUÏT D'ALUMNES
PER AULA
RELACIÓ CONSTANT
TUTORA-PARES

Carrer Sant Joan de la Creu, 58
SON FERRIOL
TEL.: 42 72 68

LA SEU DE PÒRTULA, ARA, AL C/ D'ALBERT CASTELL 27, PRIMER ESQUERRA, DE PÒRTOL

"L'AJUNTAMENT INFORMA" O LA SUBTIL MANIPULACIÓ

Al darrer exemplar de l'Ajuntament Informa corresponent al núm. 13, a part de contar les meravelles i excel·lències de l'actuació municipal, millor dit de l'equip de govern com ja és costum, hi figuraven dues notícies que ens deixaren perplexes per la MANIPULACIÓ, fet que ja s'està convertint quasi en indecència.

La notícia deia: "Modificacions urbanístiques per reduir l'edificabilitat d'es Caülls Nou". Podem llegir una o dues vegades i veurem que la realitat del fet és: Una empresa constructora, Es Caülls Nou, tenia possibilitats de fer una urbanització molt gran, i per això tenia un termini. Presenta la documentació a l'Ajuntament i més o manco li diuen: "Heu de fer menys habitatges, heu de fer menys altures, fora blocs de vivendes, etc, etc", en definitiva reduir moltíssim les possibilitats que inicialment tenien previstes, i per tant menys, molt menys beneficis. L'empresa està tan contenta que per agrair aquesta "diferència" REGALA al municipi uns 50 milions de pessetes en obres. Ho han llegit bé? Ho entenem?

El debat d'aquest tema ocupà més de sis planes a l'acta del Ple i curiosament a la notícia de "l'informatiu" no hi ha ni una paraula de la intervenció del PP, ni un petit extracte, res de res. I no es cert que hi hagi informes que diguin que s'haurien de pagar indemnitzacions milionàries, perquè precisament, i consta a l'acta, ho vàrem demanar, vàrem dir que no existia cap informe valorat i no ens pogueren contestar.

Aquest tema i la possible ampliació d'Alcampo, que també ens regalarà

coses, han estat possiblement els que més debat polític han produït als plens municipals i la informació del PAMFLET, que pagam tots, els votants del pacte i els votants de l'oposició, s'ha manipulada.

L'altra notícia a la mateixa plana: "Proves d'accés a la Policia Local". Valdria més que en una altra ocasió no diguin res i serien més honests.

Deia textualment: "Miquel Bestard... renuncià a formar part dels tribunals d'exàmens per evitar suspicàcies"

Suspiciàcies? Idò bé, va renunciar un MES després de les proves irregulars denunciades pel PP que s'anul·laren, ho va fer després de la impugnació de la resta (13) dels aspirants i ho va fer després de l'informe jurídic del propi Ajuntament que pràcticament el fotia fora. Diu l'informe "No obstante lo anterior, y a fin de evitar recelos y sospechas de parcialidad y neutralidad del Tribunal Calificador portal motivo, y una vez finalizado el expediente aclaratorio precedentemente referenciado, procederá la RECUSACIÓN del Presidente del Tribunal Calificador, acordándose su sustitución, así como la posible retroacción de acciones por tal motivo".

El PAMFLET també deia: "Per a ell el fet de conèixer alguns dels joves aspirants és normal a un poble on d'una manera o l'altra tothom es coneix" i segueix "informant" que s'efectuaran nous exàmens en lloc de dir que es repetiren. I aquí no ha passat res! No passa res!

Saben vostès aquell "conegut" del Sr. Bestard quants de punts obtingué als

primers exàmens que s'anul·laren?: El màxim possible en 3 proves = 40 punts. I volen saber quants n'obtingué a les mateixes proves que es repetiren = 9 punts. Treguin vostès les conclusions. Homo! dir... "conèixer alguns dels joves..." quan es tracta d'un possible gendre, ja és tenir barra, és o no és manipular? Els de la Premsa del Moviment eren uns aprenents comparats amb el "cerebro" de l'Ajuntament Informa.

Aquests fets són un invent d'en Toni Montilla?, que m'han dit Torqueque?

Senyors d'IDMA, no facin demagogia barata amb les decisions d'un poble. Un poble que tria una oferta pre-electoral si pot prendre una sàvia decisió.

No és ni ha estat mai la meua intenció atacar o perjudicar a ningú personalment, el que puc assegurar és que com a oposició no permetrem cap irregularitat que pugui afectar a terceres persones o a l'interès general.

S'han donat compte dels perjudicis que s'haguessin ocasionat a uns il·lusionats joves que preparen amb totes les seves forces i ànims la possibilitat d'accedir a un lloc de feina pràcticament per a tota la vida?

Qualcú ha valorat com ha quedat la imatge de l'Ajuntament de Marratxí perquè fa referència a les proves d'accés?

En futures convocatòries amb quin esperit es presentaran els aspirants?

Hem estat la rialla de tota Mallorca! I lo pitjor del cas és que encara estam a les fosques.

Antoni Montilla,
portaveu del Partit Popular

Empresa en expansió a Marratxí demana

persones per activitat a comissió
en hores lliures

Concertar entrevista a través del 60 31 44 (Antònia)

SEBASTIÀ LLUIS
AGUILÓ I ROIG

FERRADOR

PODOLOGIA EQUINA GENERAL

CAMÍ CAN PARRISCO nº 2
PÒRTOL (MARRATXÍ)
07141 MALLORCA

TELS. 970 43 55 68
60 30 97

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA - Centre Coordinador -

NOVETATS BIBLIOTECA DES PLA DE NA TESA

Literatura

Llorenç Villalonga - Relats
Gore Vidal - Una memoria
Clarín - La Regenta
Fernando Pessoa - Poesia
Georges Simenon - Un crim a

Holanda

Jean Serra - Poemes
Angeles Mora- Cantos de
Sirena
Vicente Gallego - Poemas

Literatura infantil i juvenil

Josep Lorman - El galió de les
illes Cíes
Mª Àngels Anglada -
L'hipopòtam blau
Miquel Ferrà - L'espiadimonis
Aurora Díaz Plaja -
Estalagmita vol veure el sol
Teresa Duran - Què hi ha per
sopar?
Estrella Ramon- La pota de
Pepín Pip

Miquel Descloit- El primer
viatge de l'antitetànic

Vídeos

Iniciación baloncesto I
Iniciación baloncesto II

Enregistraments sonors

Casino (BSO) (CD)
Blur-Blur (CD)

Esports i jocs

Pere Fullana - Història del
futbol a Algaida
Hal Wissel - Baloncesto:
aprender y progresar
M. Coloma - Iniciación al
baloncesto
Aurora Ordàs - Las cosas del
correr (el camino hacia el
maratón)
Xavier Fusté - Juegos de
iniciación a los deportes
colectivos
Ulrich Stumpp - Adquirir una
buena condición física jugando.
Endre Benedeck- Fútbol: 250
ejercicios de entrenamiento.

Altres

José Ortega y Gasset - ¿Qué
es filosofía?

Steven Weinberg - Los tres
primeros minutos del Universo
Joan Domenge i Mesquida -
L'obra de la seu: el procés de
construcció de la catedral de
Mallorca en el tres-cents.

Carles Constantino- Els bolets
de les Balears.

Nicolau S. Cañellas Serrano -
El paisatge de l'Arxiduc

David Abulafia - Un emporio
mediterráneo: el reino catalán de
Mallorca

Enric Satué - El disseny de
llibres del passat, del present, i,
tal vegada del futur

Guillem Crespí i Coll "Es
Panderer"- Gloses

P. Andreu de Palma -
Vilafranca de Bonany: un passeig
pels seus carrers antics i nous

Antoni Mas i Fornés - Mapa
de la vila de Sta. Margalida en el
segle XVII

**Consell Insular
de Mallorca**

ELS ANUNCIS DE LA TELE AVUI: "MARTINI"

Crec, personalment, que aquest és un dels èxits publicitaris més importants dels darrers temps. I no només això, sinó que ha tengut, o està tenint, una importància cabdal en el re-posicionament del producte. D'això en parlarem al final.

L'anunci que aquest dies estam veient per la tele, el del casino, en principi pareixia menys espectacular que aquella sèrie de tres que vàrem poder veure mesos enrera, però com més el mir, més m'agrada. En principi, si teniu paciència, podeu comptar els diferents plans que té, i veureu que en vint segons són capaços de posar-n'hi... 29!!! Només això ja és un mèrit, i fan de l'anunci una petita pel·lícula. Després, vos heu de fixar en moltes, moltes coses... En primer lloc, la immensa quantitat de gent que hi surt. En segon lloc, les cares tan estranyes i particulars que tenen tots els que hi surten, ella, l'home del vestit blanc, el de la barba... Com juguen? Ella li demana que aposti les ulleres, i ell l'agulla que li aguanta el vestit... Es reparteixen les cartes. Ell mostra la seva jugada guanyadora... i al final ella li entregal l'agulla, l'objecte de l'aposta. El millor de l'anunci? Un petit detall, el fet de que ella no mostra les seves cartes: ens haurem de quedar amb la incògnita de si de veritat havia perdut o no...

El més important de tots aquests anuncis de Martini és el re-posicionament del producte que estan aconseguint. Recordau els anuncis d'abans?? Martini, a més de patir una mica la crisi de les begudes dolces entre la gent jove, tenia una imatge d'anuncis "masclistes" inadequada per als anys 90. Tots eren iguals: diferents situacions en les que una guapa al·lota amb falda curta, servia Martini anant amb patins. Ara tot ha canviat, anuncis sobris, amb imatge molt seriosa, impactant, amb protagonista masculí com a "objecte", poca llum, i una excel·lent realització i posta amb escena. Així, el producte canvia d'imatge, i passa d'esser un producte "frívol", "masclista" i de gent més gran, a esser molt més seriós, de gent més jove i "fantàstica". Tot un encert! Gaudiu dels anuncis!

Gabriel Àngel Vich i Martorell

EL RETOLADOR (V)

"Els poetes romàntics i els professors d'història han dit que no hi ha res més bonic que la sang que tenyeix la punta del sabre. Després de l'atac, els tancs aplasten les forces de l'enemic que encara resta viu. Aquesta és la mena de coses que em varen ensenyar a l'escola"

(György Konrad)

"Els responsables polítics de l'educació volen l'home actual intrascendent, delerós d'afegir-se com més aviat millor a un concepte fàcil de progrés. O creieu que la filosofia i el llatí són víctimes de ferida innocent?"

(Matías López)

"A l'escola ensenyen a llegir i a escriure. Sembla que parlar i escoltar siguin activi-

tats de "segona divisió", i normalment no són objecte d'aprenentatge ni d'"avaluacions". Aquest desinterès és força xocant, si tenim en compte que el futur adult parlarà molt més, i escoltarà molt més, que no pas llegirà o escriurà"

(J.M. Espinàs)

Selecció de Joan Borda

Raconada autonòma

Mates tria M. Ferrer. Pot passar qualsevol cosa.

Mira que en parlàvem, fa dues revistes, del senyor Manuel Ferrer (o Manolo Herrero? demanàvem). I fins i tot li dedicàvem la portada dels castellers. Idò ves per on, el sr. Mates (o Matas? o Màtigues?) l'ha trobat el millor dels que tenia a mà per ocupar el càrrec de conseller d'Educació i Cultura. La pregunta és forçada... com devien ser els altres?

Estam parlant d'una persona que no entén únicament determinats símbols, precisament aquells que ens apropen a les nostres arrels. En canvi, no record que s'hagi queixat gens quan els seus parents populars es disfressen per anar a cercar el vot. Es penós veure, a Mallorca i fora de temps de Carnaval, en Quanito Bausà "des Bon Sosec" de "rossiero" amb capell andalús i na Pilarín Ferrer (l) (també deu ser "Herrero"? encara més parenta, idò) de "faralae". Vol dir que MF (o MH?) només defensa "els sentiments de tots els ciutadans de l'Arxipèlag" segons quan i segons com.

Enteses així les coses resulta molt perillós un conseller, precisament d'educació i cultura dins una educació i una cultura tan malmenades com les nostres... pot passar qualsevol cosa.

BMM

Guia de Serveis

SERVEIS PÚBLICS Ajuntament de Mxí Centraleta, 78 81 00 Àrea de Cultura, 797624 Serveis Socials, Sanitat i Medi Ambient 794643 Urbanisme, 78 81 36/37 Ambulàncies , 061 Bombers CIM , 085 Cementeri , 79 51 66 Centre de Salut de Muntanya, 60 49 59 Creu Roja , 20 22 22 Dispensaris Mèdics Sa Cabaneta, 79 77 85 Es Pla de na T, 79 5180 Es Pont d'Inca, 79 4951 Pòrtol, 79 74 49 Escola de Ceràmica S'Escorxador, 79 73 82 Funerària can Pere Antoni , 62 01 29 Guàrdia Civil , 60 02 27 Jutjat , 79 78 72 Mercats Es Pont d'Inca - divend	Pòrtol - dijous Sa Cabana - dimecres Parròquies Sant Alonso, 60 0173 Sant Llützer, 60 02 31 Sant Marçal, 60 20 24 V. del Carme, 60 21 29 Polícia Local , 60 44 08 Pòrtula , 79 78 70 Protecció Civil , 218100	CAFÈS Es Cine - Pòrtol Tel 60 20 94 3JP - Ciutat Tel. 989 68 08 39	FLORISTERIES Es Pont d'Inca Tel. 79 58 80	Ciutat - Palma Tel. 46 37 77	S'Amagat - Pizzeria Pòrtol, 79 73 59 Can Farineta Es Figuerol, 60 43 74
	COL·LEGIS Pius XII - Palma Tels 751794 / 751572 Sant Antoni Abat Son Ferriol, 42 72 68	FORNS Bon Jorn - Pòrtol De 7 a 14 h, 79 75 72	GESTORIES Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54	PAPERERIES S'Estel - Pòrtol Tel. 79 74 40	TALLERS MECÀN. Tomeu Joan - Pòrtol Tel. 60 22 98
	ARQUITECTES Gabriel Rosselló Es Pla d. Tesa, 794464 Anselm López B. Pòrtol, 60 22 00	COSMÈTICA NAT. Tot Herba Es Pont d'Inca, 601510	INFORMÀTICA PuntBak - Ciutat Tel. 75 72 80	PERFUMS Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510 Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510	
	AUTOSERVEIS Can Crosta - Pòrtol Tel. 60 22 59	DENTISTES Clínica dental Sa Cabaneta/Pont d'I. 60 23 11 - 79 40 36	NOTARIES Antoni Roca - Sa Cabaneta Es Pont d'Inca (hores convng.) 60 22 85	PUBS S'Estaca - Sta Maria del Camí , Tel. 14 07 87	
	CAIXES D'ESTALV La Caixa Es Pla de na T, 601428 Sa Cabaneta, 60 26 17	ESPORTS Es Refugi - Ciutat Tel. 71 67 31	ÒPTIQUES Moreno - Palma Tel. 29 08 08	RESTAURACIÓ Kalma - Mobles Sa Cabaneta, 79 79 03	
				RESTAURANTS S'Altell - Es Pont d'I. Tel. 60 10 01	

NO SORTIU
a la GUIA?

ràpid...

60 31 44
79 78 70

UN POC DE TOT

Per **CORREU** ens assabenten que:

AL MAYURQA va presentar el disc "De poemes i altres codolades" al monestir de la Reial.

Sebastià Bennàsar va prendre part, amb Maite Brazales i Jaume Galmés, al SOLSTICI D'ESTIU organitzat per ACA a Son Bielí de Búger.

El Grup Novetat de Sóller organitza els PREMIS LITERARIS VALL DE SÓLLER. Termini, 19 de juliol.

Fins al 31 de juliol a Sa Quartera d'Inca hom pot veure l'exposició de gravats 8 PER UN ESPAI.

PUBLICACIONS REBUDES:

ELS CARRERS DE LA VILA, de Josep Salceda i Castells. Quaderns d'estudi i divulgació, 3. Ajuntament de Cambrils, 1992.

Recull de la nomenclatura vial de la zona antiga de Cambrils amb indicació del seu significat, tot sovint emmarcat entre la història i l'anècdota.

LA SERRA DE TRAMUNTANA. Els temes del GOB, 1 (Tardor de 1996). Parla de l'estat actual, problemàtica i

futur de la nostra Serra amb apartats dedicats als valors naturals i culturals, als conflictes ambientals i urbanístics, i a la seva protecció.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a **PREMSA FORANA DE MALLORCA** rebudes destacam:

L'ESTEL, 357 (S'Arenal, 15 II 97). L'article de Miquel López Crespi, dedicat a "Els mallorquins" de Josep Melià, cita diverses vegades Josep Massot i Muntaner. També hi trobam una foto del portolà Jaume Creus, propietari d'Optica Ciutat, un escrit sobre el brandi Suau d'Es Pont d'Inca i una foto de Maria Mates, d'Es Pla de na Tesa, que va obrir una sabateria a la Soledat.

FELANITX, 3041, 3042 (V 97). Inclouen, respectivament, *Trenta anys de cançons* i *La Calma de l'illa*, ambdós d'Antoni Roca.

L'ALCORA AVUI, 200 (V 97). Celebren el dos centenars. Enhorabona.

ANNALS. Centre d'Estudis

Comarcals del Ripollès, 1994-1995 (Ripoll, 1996). Inclou un apartat d'homenatge a l'investigador Gonçal Cutrina. A l'edició de textos hi trobam un manuscrit mèdic de l'arxiu del monestir de Sant Joan de les Abadesses, uns goigs medievals i setcentistes sobre Sant Eudald, patró de la vila de Ripoll. L'apartat d'aportacions i estudis parla de l'església de Sant Cristòfol de Campdevàrol i les seves pintures, de la remembrança d'Isidre Bonshoms, del procés de la crisi dels 70 a la comarca del Ripollès, del transport de carbó, de l'esperit de l'arquitectura popular pirinenca del Ripollès, del transsecte ornitològic a aquesta comarca, de la migració i hivernada d'alguns ocells a aquesta zona, dels carrabiners de Ripoll durant la Guerra Civil, i de l'ordenació d'alguns fons militars.

CATALONIA TODAY, vol. 9, núm 2 (Texas, III 97).

DRETS HUMANS / JUSTÍCIA I PAU, 19 (Mallorca, V 97). Inclou un escrit sobre Educació per la igualtat des de l'Escola, de Guillem Ramis i Moneeny.

ESTUDIS BALEARICS, 54-55 (II-IX 96). Dedicat als escriptors Josep M. Palau i Camps, Miquel Àngel Riera i Damià Huguet i al centenari de Josep M. Quadrado, amb articles de Bartomeu Fiol, Antoni Nadal, Pere Rosselló Bover, Sebastià Alzamora, Pau Gilabert i Barberà, Vicenç Llorca, Francesc

Vallverdú, Mariantònia Manresa, Sebastià Verd, Damià Pons, Joan Mas i Vives, Antoni Mut Calafell, Ricard Urgell Hernández i Gabriel Ensenyat Pujol. A la Miscel·lània hi trobam un record de Cosme Aguiló sobre Josep Mascardó Passariu i un altre de Guillem Rosselló Bordoy sobre Guillem Oliver i Sunyer. També hi ha escrits sobre Jacob Sureda, Cultura oral i poesia de tradició oral, i transmissió i conservació de la llengua i costums de les Balears a l'Argentina

LA FOIG, 78 (Garcia/Ribera d'Ebre, III-IV 97). Hi inclouen un punt de lectura amb la rosa de Sant Jordi.

MASSANA, 59 (El Rosselló, Segon semestre 1996). Inclou diversos articles sobre vocabulari, d'altres de costumisme i cultura popular.

B.-

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi. Tel 79 78 70 / 60 31 44

Associació de Veïnats de Pòrtol "La Pua" Joan Francesc Canyelles: "No volem perdre el caràcter de poble"

L'Associació de Veïnats de Pòrtol va néixer l'any 1990 arran de la necessitat de tenir una farmàcia. A partir d'aquesta reivindicació, l'Associació començà la seva singladura i envestí, a més, altres temes d'interès per als veïnats. És a dir, ha anat assumint els problemes que afecten el poble, ja siguin d'infraestructura o de trànsit, per intentar donar-los una solució. Cal dir també que l'Associació, com totes les associacions de veïnats, cerca la participació del poble.

Aconseguíreu la farmàcia, però què recordau d'aquella lluita i d'aquella etapa de l'Associació de Veïnats?

Les associacions de veïnats sempre neixen per un motiu. Nosaltres nasquérem pel problema de la farmàcia; la lluitàrem fins el 1995, que la vàrem tenir instal·lada, i va ésser una lluita llarga. Tot i això, com a associació de veïnats ja començàrem a envestir altres temes.

Quins temes són aquests?

Bé, ens interessàrem pel tema del PERI. És una cosa que ens preocupava molt. El motiu d'aquesta preocupació és perquè no volem perdre el caràcter de poble. A més, també ens interessa tot allò que sigui l'embelliment del poble, l'estètica com a nucli antic... És una cosa que, com he dit, ens interessa molt. El PERI era un punt fonamental, ja que és evident que és important respectar les ollereries i que no hi passí, per exemple, un vial per damunt.

Quants d'associats teniu?

En tenim 150. Comptam, normalment, amb un associat per casa, encara que n'hi pot haver qualcuna en què n'hi hagi més d'un.

On vos reuniu?

Tenim un local que compartim amb els escoltes, els quintos i amb tothom que es vol reunir.

Com informau els veïnats, feis cap revista?

No feim cap revista, només circulars per als socis. Encara que no ens ho hem plantejat seriosament. Possiblement, si

Joan Francesc també és escultor i ell va fer l'emblema de l'institut en pedra

ens ho plantejàssim, fariem qualche cosa més.

Quins objectius teniu prevists a curt termini?

Uns dels problemes que ens preocupa i que hem anat duent és el tema de correus. Estam pendants també del tema de la circulació. Com sabeu, a sa Cabaneta la pateixen, però aquí la patim el doble. Partint de Pòrtol, tenim el carrer Major, que és molt conflictiu, i després enganxam un altre carrer més conflictiu encara, que és el de sa Cabaneta.

Hi ha por d'una "invasió" d'urbanitzacions per aquí dalt, com passa a altres zones del municipi?

El tema de les normes subsidiàries és un punt importantíssim. Un dels objectius que tenim és que no volem que ens arribin les urbanitzacions aquí dalt. Si s'aproven les normes subsidiàries que s'han tret a informació pública no hi arribaran, però per a nosaltres sempre representa un perill.

Pòrtol pateix problemes de vandalisme?

En general no, llevat de qualche grafiti. Només allò que ha sortit a Pòrtula sobre

els quintos i l'escultura de l'oller. De fet, hem de tenir en compte que tothom es coneix i això provoca una limitació a l'hora de dur a terme actes de vandalisme.

Quines mancances pateix Pòrtol?

Tenim molts més problemes d'infraestructura que les urbanitzacions. S'ha de tenir en compte que quan es fa una urbanització s'han de cobrir unes infraestructures bàsiques que nosaltres no tenim. Fa molt de temps que ens prometen el clavegueram, però no ens ha arribat. El carrer Major necessita una xarxa de pluvials. Si vos hi fixau, les voravies són molt baixes a causa de les successives capes d'asfalt de la carretera i quan plou l'aigua entra dins les cases. L'enllumenat públic també és deficitari. De tot això n'hem parlat amb l'Ajuntament.

Quins lligams hi ha entre la Comissió de Festes i l'Associació de Veïnats?

Tots els membres de la Junta Directiva de l'Associació de Veïnats estan cada any dins la Comissió de Festes. Però sempre s'ha fet una Comissió oberta perquè hi vagi entrant gent nova. Sempre s'hi apunta qualcú nou.

Què vos pareix Pòrtula?

Crec que és una revista que té molt de mèrit per haver-se aguantat tants d'anys. Això és fonamental. També ho és que es faci íntegrament en català. Crec que al quinquenal li manca un poc de contingut, però hem de suposar que se n'omplirà amb el temps.

**Josep Antoni Calvo
Catalina Bestard**

Associació de Veïnats de Pòrtol Junta Directiva

President, Joan Francesc Canyelles Garau
Vicepresident, Miquel Vaquer Albons
Secretari, Toni Roig Sierra
Tresorera, Francisca Juaneda Ordines
Vocals, Isabel Delgado Llompart, Pilar Sastre Ferrer, Maria Bestard Seguí, Pere Serra Moll i Xavier Aguiló.

BENVINGUTS!

Safia, Mustafà, Vamba, Ahmed, Leila, Tajani, Mohamed, Fatima... i tots els demés:

Benvinguts a ca vostra, com cada any.

Que passeu un bon estiu i que un dia, prest, la mar que vos prengueren torni a ser vostra.

Salam!

Automoció
JOAN S.L.

Tallers
Venda de cotxes
nous i usats

Camí de Muntanya, 7-24
Tel. i Fax: 42 80 67
Son Ferriol

OPEL

LA SEU DE PÒRTULA, ARA, AL C/ D'ALBERT CASTELL 27, PRIMER ESQUERRA, DE PÒRTOL